

МОДЕЛЮВАННЯ РЕЖИМІВ МЕХАНІЗМІВ СИСТЕМИ ВЛАСНИХ ПОТРЕБ ЕЛЕКТРИЧНОЇ СТАНЦІЇ ПРИ ЗМІНІ ЧАСТОТИ ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТИЧНОЇ СИСТЕМИ

Бакланов А.Ю., магістрант, Денисюк П.Л., к.т.н., доцент
КПІ ім. Ігоря Сікорського, кафедра відновлюваних джерел енергії

Вступ. Режим роботи основного обладнання електричної станції визначається режимом роботи механізмів системи власних потреб. Дослідження впливу частоти напруги електричної мережі електричної станції на режим роботи механізмів системи власних потреб, приводами яких, в основному, являються асинхронні двигуни (АД), дозволить приймати мотивовані рішення по проектуванню та експлуатації електричної частини станції в цілому.

Мета роботи. Моделювання впливу частоти в енергосистемі на режими роботи механізмів системи власних потреб електричної станції.

Матеріали і результати досліджень. Активну потужність асинхронної машини, яка являється приводом механізму, можна описати рівнянням [1, 2]:

$$P = U^2 \frac{\beta(f)}{\alpha(f)^2 + \beta(f)^2}$$

де: U – модуль напруги вузла підключення асинхронного двигуна;

$\alpha(f) = x_s'' + \frac{N}{1+s(k_f)^2 T_1^2} + \frac{M}{1+s(k_f) T_2}$; – реактивна складова повного опору асинхронної машини;

$\beta(f) = \frac{sNT_1}{1+s(k_f)^2 T_1^2} + \frac{sMT_2}{1+s(k_f) T_2}$; – активна складова повного опору асинхронної машини;

x_s'' , N , M , T_1 , T_2 – параметри заступної схеми асинхронної машини, визначені за паспортними даними з використанням [2];

s – ковзання ротора асинхронної машини, яке в функції частоти може бути описане рівнянням

$$s(k_f) = f(k_f) = s - k_f,$$

де: $k_f = 1 - \frac{f_1}{f_n}$ – коефіцієнт, який враховує зміну частоти f_1 по відношенню до номінальної f_n .

Для прикладу розглянемо режим, коли момент опору механізму описується нелінійною залежністю

$$m_o = b_0 + b_1(1 + s) + b_2(1 + s)^2,$$

де: b_0, b_1, b_2 – коефіцієнти, отримані методом найменших квадратів на прикладі механічної характеристики насосу.

Зовнішня характеристика відцентрового насосу в функції витрати може

бути записана рівнянням

$$H(Q) = a + b(Q \frac{\omega_i}{\omega_H}) + c(Q \frac{\omega_i}{\omega_H})^2,$$

де: $H(Q)$ - напір відцентрового насосу в функції витрати;

Q - витрата відцентрового насосу;

$\omega_i = 1 - s$ - швидкість обертання ротора відцентрового насосу;

a, b, c - коефіцієнти, отримані методом найменших квадратів на основі реальної характеристики відцентрового насосу $H(Q)$.

Характеристика гідравлічної мережі, на яку працює насос, описується рівнянням

$$m_0(Q) = H_{cm} + \xi Q^2,$$

де: H_{cm} - статичний напір трубопроводу, на який працює насос;

ξ - коефіцієнт, що характеризує гідравлічний опір мережі, на яку працює насос.

В якості прикладу були визначені режими АД 6 кВ потужністю 2500 кВт для номінальної частоти і частоти 49 Гц.

Параметри заступної схеми асинхронного двигуна, визначені з використанням методики [2], показані в таблиці 1.

Таблиця 1 – Параметри асинхронного двигуна 4А3М-2500/6000УХЛ4

Параметри	x_s''	N	M	T_1	T_2
Значення	0.2	5.28	0.02	653.8	0.521

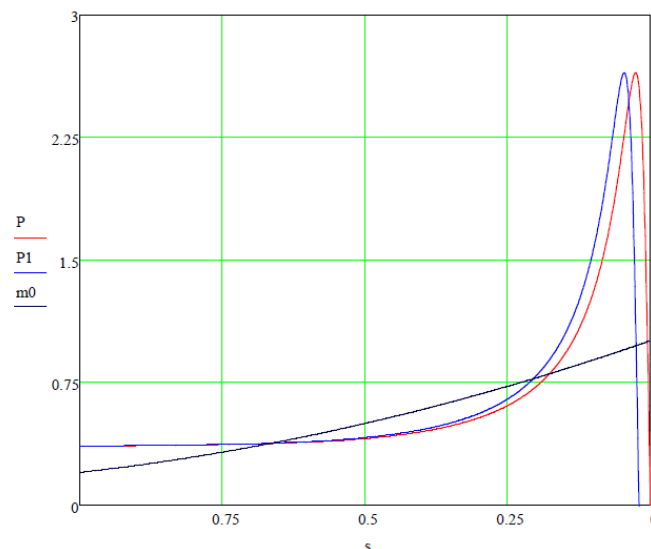

Рисунок 1 – Графіки залежності $P(s)_{f=50.0}$, $P_1(s)_{f=49.0}$ і моменту опору $m_0(s)$ в функції ковзання

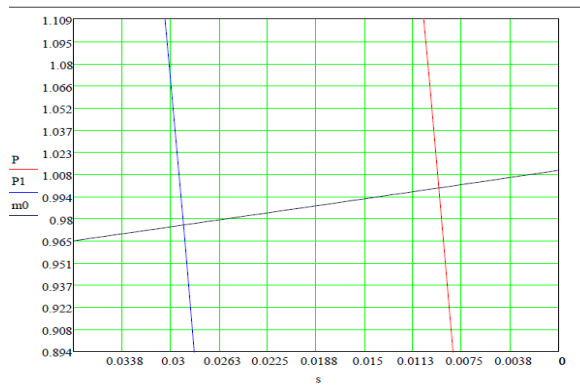

Рисунок 2 – Зближений графіки залежності $P(s)_{f=50.0}$, $P_1(s)_{f=49.0}$ і моменту опору $m_0(s)$ в функції ковзання

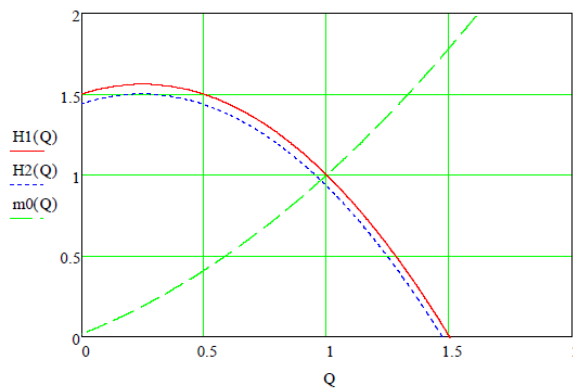

Рисунок 3 – Графіки залежності $H_1(Q)_{f=50.0}$, $H_2(Q)_{f=49.0}$ і гідравлічної мережі $m_0(Q)$ в функції витрати

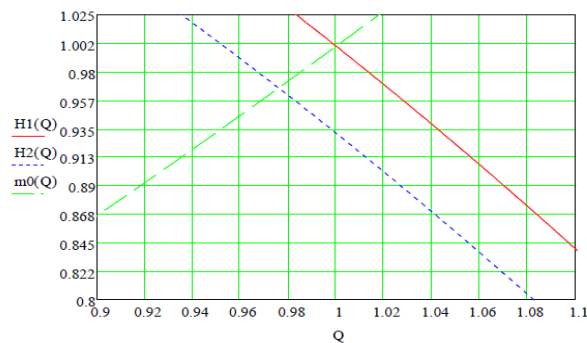

Рисунок 4 – Зближені графіки залежності $H_1(Q)_{f=50.0}$, $H_2(Q)_{f=49.0}$ і гідравлічної мережі $m_0(Q)$ в функції витрати

Результати розрахунку $Q_{1f=50.0} = 1.0$, $Q_{2f=49.0} = 0.978$ показують, що витрата насоса для 49 Гц менша за номінальну на 2.2 %.

Перелік посилань

1. Костерев Н.В. Моделирование и динамика атомных электростанций при возмущениях в энергосистеме / К.: Вицшак., 1986 - 168 с.
2. Костерев Н.В., Денисюк П.Л. Оценивание параметров асинхронной машины // Моделирование и расчет на ЦВМ режимов энергетических систем / К.: Наукова думка, 1977. – С. 66-75.